

PRIPOROČILA ZA DELO OD DOMA ZA 8. A

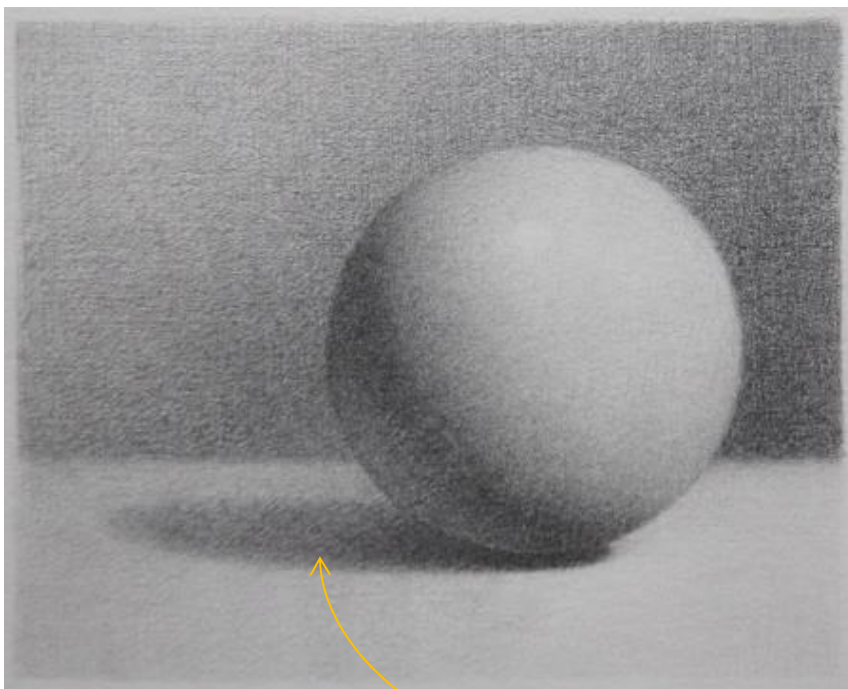
TEDEN 6. – 10. 4. 2020

Pozdravljeni, učenke in učenci!

Gradivo, ki sledi, za vas ni obvezujoče. Vseeno vam ga pošiljam in predlagam, da ga preberete. Mogoče koga zamika tudi, da bi ustvarjal z nami v 8. b ;)

Nasvet ali dva v zvezi z risbo skodelice:

Če želite, da bo na risbi delovala svetlo (saj je bela, ne?) in v prostoru, potemnite ploskev okrog nje, torej tisto, kar naj bi prestavljalo steno izza skodelice. Poglejmo primer s kroglo:

Najprej s črto označite, do kje sega miza in potem ves zgornji del pobarvajte z istim risalom, kot ste ga uporabljali za senčenje. Učinek svetle oziroma temne ploskve okrog iste krogle preverite v predstavitvi SENČENJE na zadnjih dveh prosojnicah. Kdaj deluje svetlejša?

Vtis prostora boste močno povečali, če prikažete tudi odsebno senco (= senco, ki jo predmet meče na mizo).

Ta teden se bomo še malo ukvarjali z *prostorskimi ključi*, povezali jih bomo s praznikom, ki je pred nami, *ljudsko umetnostjo* in *ornamentom*.

Za začetek nas bodo zanimala pobarvana jajca – pisanice, praskanke, pirhi, remenke, ...

Pred nami je velikonočni čas.

Jajce je preprost in zelo močan simbol življenja. Na tak način ga prepoznavajo na mnogih koncih sveta, še posebno pa ga častimo v času Velike noči. Izpod lupine, v samem bistvu jajca, se skriva mali čudež življenja, ki ob svojem času pokuka v svet.

Ko jajce obarvamo, z barvami in vzorci izražamo tudi veselje in radost.

Jajca krasijo različnih koncih sveta in na veliko različnih načinov. V Sloveniji poznamo veliko načinov barvanja in poslikave, a najbolj znane, najbolj zapisane v tradicijo so

pisanice, drsanke in *remenke*

in vse predstavljajo eno najlepših oblik slovenske ljudske umetnosti.

Belokranjske *pisanice* so izdelane v tehniki batika – s pomočjo pisača in voska so na jajce v več fazah naslikani čudoviti motivi v beli, rdeči in črni barvi. Po pisanicah so najbolj znani Adlešiči.

Drsanke izvirajo iz okolice Metlike. Jajca so pobarvana s čebulnimi olupki, čudoviti motivi so spraskani oziroma drsani z ostrim nožičem ali olfa nožem. Pogosto se uporabljajo geometrijski in rastlinski ornamenti v prekrasnih kombinacijah in kompoziciji, ki se prilagaja obliki jajca.

Remenke so značilna obarvana jajca iz Prekmurja, ki so narejena tako kot pisanice v tehniki batika, uporabljajo tudi tehniko drsanja.

LIKOVNA NALOGA

Barvanje z naravnimi barvami

Drsanka

Grafična modelacija

Tvoja naloga ta teden bo, da pobarvaš nekaj jajc z **naravnimi barvami** in vsaj eno okrašiš v tehniki **drsanke**.

K sodelovanju poskušaj pritegniti celotno družino. Prepričana sem, da se boste zelo zabavali 😊

1. Najprej pobarvaj nekaj jajc z naravnimi barvami.

Za barvanje lahko uporabiš

- a) samo **en način** (eno barvo) in se o ostalih poučiš samo z ogledom videa in s pregledom besedil na priloženih povezavah,
- b) ali pa v praksi preizkusiš **več načinov** barvanja z naravnimi barvami (ogled videa in pregled besedil na priloženih povezavah).

Barva na jajcu naj bo čim bolj nasičena, čim bolj močna, polna.

Barvanje z naravnimi barvami

Barvanje z naravnimi barvami je veliko bolj zabavno kot s sintetičnimi. Barve vsakič drugače presenetijo 😊 Najpomembnejše pri vsem tem je, da s takim načinom barvanja sodeluješ z naravo in da so pobarvana jajca užitna.

Kako skuhaš trdo kuhana jajca?

Pred kuhanjem naj jajca nekaj časa stojijo na sobni temperaturi (daj jih iz hladilnika na mizo ali pult). Z žlico jih potem previdno položi v posodo, zalij z mlačno vodo in posodo postavi na majhen ogenj. Naj počasi zavre in se kuha 8 do 10 minut.

Kako dobiš barve iz narave?

Najprej si oglej [video](#), ki prikazuje različne načine barvanja z naravnimi barvami.

Najbolj znan je način pridobivanja rjave ali rjavo rdeče barve s čebulnimi olupki.

Poglej postopek izdelava drsanke – **del o barvanju**, najdeš ga spodaj v navodilih za izdelavo drsanke.

KRATEK POVZETEK O NARAVNIH BARVAH:

Rumeno barvo lahko dobimo s kurkumo ali žefranom.

Zelena bodo jajčka, če jih barvamo s špinačo ali koprivo.

Modro barvo dobimo z rdečim zeljem ali borovnicami.

Črno barvo nam pričara ruski čaj.

Rožnato ali roza dobimo, če bomo jajca barvali z rdečo peso.

Če želiš, lahko še več predlogov in opis postopkov najdeš na:

[naravne barve,](#)

[10 naravnih načinov barvanja,](#)

[kako se obnesejo naravna barvila,](#)

[barvanje s čemažem,](#)

[barvanje z borovnicami.](#)

2. Zdaj pa se lotiš drsanja 😊

Tvoja naloga je izdelati drsanko z rastlinskim motivom. To je lahko, kot je pogosto na drsankah, celotna roža s stebлом, listi in cvetom ali samo cvet, list, vejica z listi, žitni klas.

Najprej si motiv s svinčnikom narahlo zariši na površino pobarvanega jajca. Zdrsaj ga z nožičem ali olfa nožem. V izbranih delih svoje risbe na jajcu poskušaj ploskve posvetliti, kot lahko vidiš na primeru:

Ko nekatere ploskve posvetliš in druge pustiš nespraskane ali malo spraskane = temnejše, dobiš podoben učinek kot pri risanju skodelice, le da je zdaj postopek obrnjen – črtkaš svetla mesta, senčna pustiš. S takim načinom dela lahko dobiš blag vtis tridimenzionalnosti motiva.

Sledi opis postopka izdelave *drsanke*.

Najbolj znano naravno barvilo za jajca so gotovo čebulni olupki. Te se uporablja pri izdelavi tradicionalnih **drsank**. Če želiš, pa lahko za obarvanje jajca uporabiš katerikoli drugi naravni način (glej video in opise zgoraj).

Postopek izdelave drsank po receptu gospe Milene Starešinič iz Suhorja:

- Najprej skuhaš osnovno barvo za barvanje jajc: v lonec daj 2 pesti čebulnih olupkov, 2 litra vode, 1 žlico jabolčnega kisa. To naj vre pol ure, da voda postane rjava, nato jo odcedi in ohladi.

- V to obarvano hladno vodo daš ponovno 2 pesti olupkov, 1 žlico kisa in doliješ malo vode, da so jajca pokrita. Nato daš v vodo 5 – 6 jajc.
- To zelo počasi zavreš, naj se kuha 1 uro (če je vrenje premočno, jajca popokajo).
- Po eni uri kuhanja jajca vzameš iz vode, jih obrišeš in ohladiš.
- Nato vzameš nožek (če imaš doma, uporabi olfa nož) in po jajcu rišeš vzorec s praskanjem.
Pri tem bodi ZELO previden/previdna!
Držo jajca in nožka preveri v [prispevku](#) o pisanicah in drsankah, ki jih izdelujejo v metliški občini.
- Najbolje je, da se začne praskati vzorec na mlačnem jajcu, ker se tako dala lažje in lepše. Motivi so lahko poljubni.
- Začni z nežnim pritiskom noža. Če želiš imeti svetlejša mesta, kot na primerih podrsaš večkrat po istem mestu oziroma uporabiš malo močnejši pritisk.
A previdno s pritiskom! Lupina lahko poči.

- Ko končaš, drsanko namažeš z maščobo, da se lepo sveti.

Ko se odločaš za motive na svoji drsanki, si lahko pomagaš s temi krasnimi primeri ornamentov (izberi en motiv z drsanke ali poljubno kombinacijo):

Ko končaš, lahko svojo drsanko (svoje drsanke) fotografiraš in mi posnetek pošlješ na moj e-naslov duska.vlasic@kudplac.si.

Če imaš kakšno vprašanje ali potrebuješ nasvet, mi piši. Z veseljem ti bom odgovorila.

Veliko veselja in zabave pri barvanju in drsanju ti želim!

*Vsem vam in vašim družinam želim vesele
praznike!*

Vaša učiteljica Duška Vlašič